

**دانشگاه علوم پزشکی استان هرمزگان
بیمارستان شریعتی بندرعباس**

نوزاد نارس

ناظر کیفی: دکتر دیوبند- سوپروایزر

آموزش سلامت

نایید کننده: کمیته آموزش به بیمار

کد: QC.HE.Pa.14/02

**نکات مهم در مراقبت از نوزادان نارس
بعد از ترخیص در منزل**

نوزاد نارس بسیار ساده تر از نوزاد رسیده بیمار و دچار عفونت می شود. به همین منظور لازم است حد الامکان از رفت و آمد به اتاق نوزاد پرهیز شود. خصوصا افراد بیمار به نوزاد نزدیک نشوند و نوزاد حتما مورد معاینات دوره ای و واکسیناسیون منظم برای پیشگیری از بیماری های جدی قرار گیرد و قبل از تماس با نوزاد دست ها مرتب شسته شود. درجه حرارت مناسب اتاق برای نوزاد نارس ۲۵ تا ۲۶ درجه سانتیگراد می باشد. از قرار دادن نوزاد در کنار بخاری، جریان باد کولر یا پنکه و یا تابش مستقیم آفتاب خودداری شود. لازم است شیرخوار پوشش مناسب داشته باشد. (یعنی در دمای ۲۶-۲۵ درجه یک پوشش از پوششی که والدین احساس راحتی دارند بیشتر باشد).

از نگهداری هرگونه گل و گیاه که اقوام جهت بازدید از مادر و نوزاد می آورند در اتاق نوزاد جلوگیری شود.

دود اسپند و هرگونه عطر برای نوزاد مضر است. از شامپو و صابون معطر در شستشوی نوزاد استفاده نشود.

در هر زمانی بعد از ترخیص اگر نوزاد بدحال شود و علائمی مانند تب، شیرنخوردن، مکیدن ضعیف، استفراغ های مکرر، بی حالی و ... داشته باشد باید سریعا مراجعه به پزشک اطفال یا فوق تخصص نوزادان صورت گیرد.

* کم خونی: بسیار از نوزادان نارس با کمبود گلبول های قرمز خون روبرو هستند. این کمبود نیز در بخش NICU درمان می شود.
* قراردهی در وضعیت مناسب: هدف آن است که نوزاد بتواند به راحتی وضعیت جمع شدگی دوره جنینی خود را حفظ کند.

* گرم کردن: بسیاری از نوزادان نارس، فاقد چربی زیر پوست به مقدار کافی می باشند. در نتیجه نمی توانند گرما را در بدن خود نگه دارند. به همین دلیل در بخش مراقبت های ویژه در اتاقک پلاستیکی قرار می گیرند (دستگاه انکوباتور) و گرما برایشان فراهم می شود و یا توسط نور لامپ گرم کننده ای که به سمت تخت نوزاد می تابد، گرمای بدنشان تامین می شود.

* آپنه یا مشکل نفس کشیدن: بسیاری از نوزادان نارس در تنفس خود دچار مشکل هستند. زیرا به دلیل زایمان زودرس، ریه ها و دستگاه تنفسی آن ها فرصت رشد کافی پیدا نکرده است. این نوزادان در بخش مراقبت های ویژه از نظر تنفس هم مورد بررسی و درمان قرار می گیرند.

نوزاد نارس:

نکات مهم در مراقبت از نوزاد نارس

نوزاد در داخل رحم به مدت ۴۰-۳۷ هفته رشد می کند و اگر در این موعد متولد شود به عنوان نوزاد رسیده تلقی می شود. هر نوزادی که قبل از پایان ۳۷ هفته کامل بارداری از آخرین قاعدگی مادر متولد شود، به عنوان نوزاد نارس تلقی می شود. هر چه نوزاد، سن حاملگی (سن داخل رحمی) کمتری داشته باشد احتمال بروز مشکلات پس از تولد برای او بیشتر است.

اغلب دلایل زایمان زودرس مشخص نمی باشد ولی شایع ترین علت تولد نارس موارد زیر است:

* مشکلات جفت

* بارداری دوقلویی یا بیشتر

* عفونت مادر

* مشکلات رحم یا گردن رحم

* مصرف الکل یا داروهای روانگردان غیرمجاز

در حین بارداری

مشخصات ظاهری نوزاد نارس

* داشتن جثه کوچک

* بزرگتر بودن سر نسبت به بقیه بدن

* کمتر بودن چربی زیر پوست نوزاد

* دارای پوست نازک و شکننده و درخشان

* رنگ پوست بستگی به اتفاقاتی که زیر پوست

می افتد دارد. اگر اکسیژن رسانی مناسب باشد

نوزاد صورتی رنگ خواهد بود.

* تعداد موهای کم بدن

* تعداد چین های کم در کف پا

* گوش بسیار نرم

نیازهای نوزاد

خیلی از مادران انتظار ندارند که نوزاد نارس به دنیا آورند، اما والدین باید بدانند که به محض تولد نوزاد نارس چه کارهایی انجام دهند.

* کاهش نور و روشنایی محیط: این کار را می توان با رعایت برخی نکات ساده مانند خودداری از صحبت کردن پرسنل بالای سر نوزاد، باز و بسته کردن درب انکوباتور به آرامی انجام داد.

تقویت حس لامسه نوزاد: برقراری تماس پوست با پوست به تثبیت وضعیت قلبی، تنفسی و دمای بدن نوزاد کمک می کند.

* کاهش تحریکات بویایی: یکی از قوی ترین حس های نوزاد حس بویایی است. نوزاد بوی مادر را می فهمد که این بو به نوزاد آرامش می دهد.

* تقویت حس چشایی نوزاد: نوزاد تمایل دارد پستان مادر را مزه مزه کند و آن را جستجو کند بنابراین لازم است در اولین فرصت شیردهی مستقیم از پستان مادر آغاز شود. در اکثر نوزادان نارس به دلیل مشکلات تنفسی و بلع، لوله ای در داخل بینی و یا داخل معده قرار می گیرد تا شیر بتواند به راحتی به معده این نوزادان وارد شود. پزشک بر روند ورود شیر به معده آنها نظارت دارد تا اگر مشکلی پیش آمد آن را برطرف کند.

* افزایش بیلی روبین خون: اکثر نوزادان پس از تولد، به دلیل تجمع بیلی روبین به زردی مبتلا می شوند. در صورتی که زردی درمان نشود و سطح بیلی روبین پایین نیاید، می تواند به مغز نوزاد آسیب برساند. در صورت لزوم، نوزاد مبتلا به زردی را در دستگاه و زیر نور لامپ های خاصی قرار می دهند تا زردی برطرف شود. توجه فرمائید که شیر مادر در پیشگیری از زردی بسیار موثر است.